

ПОЗОРИШТЕ

УРЕЂУЈЕ А. ХАЦИЋ.

Излази свагда о дану сваке представе на по тавака. — Стои за Нови Сад 40, а на страну 60 и. месечно. — Претплата се шаље Крнелу Јовановићу, који се из љубави према позоришту приими да разаштиље овај лист.

КРАЉЛИР.

Трагедија у 5 чинова, од В. Шекспира, први чин превео др. Л. Костић, прву половину трећега чина А. Хацић, а остало Ј. Д. Стефановић, за српску позорницу удесио А. Хацић.

(Наставак.)

Лир.

Ништа?

Корделија.

Ништа!

Лир.

Од ништа бива ништа: казуј, де!

Корделија.

Несретној мени, што да не могу
На језик дићи срце! Љубим вас
По дужности, ни више ни мање.

Лир.

Гле, гле, Корделијо! Мери мало реч,
О њој ти виси срећа.

Корделија.

Добри бане мој,

Роди ме, љубља, негова, а ја
По дужности вам дајем отплату,
Слушам вас, љубим, врло поштујем.
Сестре ми веле, само љубе вас,
А мужеве? Јер удам ли се ја,
Господар што му се закунем, однеће
Половину милости, бриге ми.
К'о сестре, збила, не ћу с' удати,
Да љубим оца само.

Лир.

Је л' реч од срца та?
Корделија.

Мој добри бане, да!

Лир.

Још тако млада па већ тако зла.
Корделија.

Још млада, краљу, па већ искрена.
Лир.

У мираз нек ти је та искреност,
Јер тако ми сунчана светила,

И јекатиних ноћних чили ми,
Звезданога ми рада, што на њем'
Наш бива век и биват' престаје,
Одричем се очинске неге све,
Родбине и својине крви ми,
Проглашујем те туђу срцу мом,
Од сад на веки. Дивљи Скићанин,
Ил' онај, што свог срца породом
Зајазује свој ждер, биће ми недрима
У истом сродном, милом спомену,
К'о ти, негдашиња ћи.

Кент.

Ал', господару мој!

Лир.

Мир, Кенте!

Не пречи пута змају јутитом.
Највол'о сам је, минђаха наћи мир
У њеној нези. — Ид' ми с очију!
Ал' вечног мира ми, сад ево њу
Одбијам од срца. Нек дође Франак!
— Миче л' се ко? — И Бургунђан, — а ви
Коривале и Албанче, узмите
У мираз и ту трећину, а њу
Нек уда понос, њена искреност.
Обојици вам дајем своју власт,
Господства моћ и све велесиле
Што иду с' величанством. Ми ћемо
Задржати сто перјаника тек
О вашој рани; сваког месеца
Спремајте за нас конак на измен.
Име нам само буди краљевско
И све почасти; влада, приход, власт,
Над осталим је, драга децо, вас,
У знак подел'те овај обруч, на!

Кент.

Царски Лир,
Ког навек штовах као краља свог,
Ко оца љубљах, вођу сљедовах,
У молитвама хранитељем звах —

Лир.

Залет' је луцањ, с пута стрели му!

Кент.

Оданији је, нек пера пробију
Кроз оклон срца мог: незгрлан буди Кент,
Кад је Лир луд. Што науми, старче, ти?
Мислиш, да дужност не сме зборити,
Кад сила клања ласки? Искреност је част,
Кад круна лудује. Не пуштај државе;
Најбољим умом својим устави
Наглину горку ту: животом јемчим суд,
То мезимче те већма милује,
Не казује се празно срце то,
Што нема звека.

Лир.

Живота т', Кенте, дост!

Кент.

Живот ми навек беше залог тек
Крвици твоји откуп; немам стра,
Страхић' га за твој спас.

Лир.

С очију ми!

Кент.

Отвор' их боле, Лире, реци стој,
Зеница права ја сам ока твог!

Лир.

Сад, сунца ми, —

Кент.

Сад, краљу, сунца ми,
На сунце т' клетва.

Лир.

Клеветниче, ниткове!

(Машајући се мача.)

Албаније и Корнвал.

Смилуј се, господару!

Кент.

Хајде, хајд'!

Уби лекара, платом његовом

Подрањуј недуг, опозови дар,

Ал' док ми гласка траје у грлу

Казиваћу ти, чиниш зло.

Лир.

Чуј одмете клетвеништва ти чуј!

Навест' нас хтеде клетву погазит,

По царској сили ево т' награде:

Пет дана имаш све да набавиш,
За светске беде нужне заштите,
А шести дан окрени мрски траг
Од нашег царства; ако десетог
У нашој земљи тебе нађу још,
Да погинеш. Сад, проч! И неба ми,
То не порекох!

Кент.

Па збогом, краљу: кад си такав ти!
Слобода је далеко, прогон ту. (Корделији.)
Боговски, дете, хранио те шtit,
Поштену твоју реч и лен твој стид!

(Регани и Гонерили.)

А ваше дело било ја и реч,
Обилно, пуно, милошћу горећ'.
Здрав, светли зборе, уклана се Кент
У новој земљи стари терат' вент. (Оде.)

ПОЈАВА ТРЕЋА.

Глостер враћа се са Франком и Бургунђанином и слугама.

Глостер.

Бургунђан, светла круно, и Франак.

Лир.

Господине мој, Бургунђанине,
Што с овим краљем иска нашу кћер,
Ваша је прва реч. Изреците,
Колико бар мираза ћа вам дам,
Ил' одступате?

Бургунђ.

Краљу велики,

Не желим више него понуду

А мање неће.

Лир.

Кнезе Бургунде!
Толико беше, док је љубљасмо;
Наде јој цена. Кнезе, ево је,
Свиди љ' се овај тобож' мали створ,
Умаљен нашом немилошћу још,
Без ичег више вашој милости,
Ево је, ваша је!

Бургунђ.

Ја не схватам.

Лир.

Хоћете љ' је овако слабачку,
Преусвојену нашом омразом,
Омражену клетвом, прогнану,
Узети ил' одманут?

(Наставиће се.)

МИХАИЛО ШЧЕПКИН РУСКИ ГЛУМАЦ.

(Свршетак.)

Глумећи Шченкин толико много улога, које су биле сасма различне, ни једну није занемаривао, ма била она и пајнезнатнија. Као вештица, јашући на метли, и као Јеремијевна у „Недораслом“ беше он такав, какав треба да буде глумац у том приказивању. Од лакрије и карикатуре узвишивао се он до најсветлијих драматских карактера. Кад Талма приказиваше у Паризу улогу Дајвиља у делавињеву комаду: „Школа осталелих“ — глумљаше Шченкин у Москви ту исту улогу, и, крај свеколиког нејасног превода руског, тако изврсно, да су и најстрожи у вентини критичари били задовољни. Навика, смејати се комичару, направи у гледалаца места збиљи и дирању у срце.

За целог свог глумачког живота не само да Шченкин никад није проиустрио пробе, него се ниједаред није задоцнио. Никад, па било, да и стоти пут коју улогу глуми, није је он глумио, док не би најпре, у очи дана представе, пре спавања, прочитao је, и на главној проби најтачније као на самој представи играо. Све то није ни најмање ситница, није педантерија, већ баш врло знатан услов за вештину, која увек има своју механичку, материјалну страну: док се год не савлада физичка тешкоћа, не може бити успеха. Али и цео живот шченкинов осим позоришта био је за ње без прекида школа од вештине; свуда он умдеће наји штогод да расмотри, да научи. Често би се сред најживљег друштва задубио у мисли, као да нешто тражаше по својој памети; кад би му по која згодна реч из друштва наједаред расветлила које потеже место у каквој улози његовој. Доста пута, каква летицице схваћена примедба, открила би му коју са свим нову прилику овог или оног карактера, с којим до тог часа није био на чисто. Те тако, ни-

кад нису шченкинове улоге мировале; он их учаше непрестано. Никад не би он потурио истине ради ефекта и пљескања, — никад се није својом улогом истицао напред, да од штете буде осталим приказивачима и утиску комада у целини. Мора човек признати, да је тако себепрегоревање у глумача сасма ретко.

И за најсјајније периоде глумачког рада његовог, кад се јој свакој представи (у којој он глумљаше) позориште из темеља тресло од громовита пљеска усхијених гледалаца, беше у тој гомили ипак један једини човек, нездовољан са Шченкином: Шченкин сам! Њему никад ништа није било са свим по вољи; он сам осуђиваше своје приказе строго без милости.

Моћ на срце и на душу најјача је и најживља, коју драматски вештац подстакне, али она траје најкраће. Нема веће насладе, него једном речи, једним погледом запети, потрести свет без броја. Али тај утисак брзо нестане, изгуби се онај час, чим се гледалац врати у прави свет — бар утисак тај зацело не преважи гледаоца. Глумац не оставља након себе успомене свога дара, ма да он на једнако дели (?) моћ творачку с драматским песником; не остаје нити слике, нити мрамора, нити штампом овековечене речице за споменик вештачкога му рада. Требало би дакле вишне писати о драматском вештачу, него о ма ком другом, који својим створовима сам о себи говори, па чак и далеком потомству након себе.

Нека буде дакле име шченкиново у аманет историји, вештини и књижевности, — живила му до века успомена пажње и поште, коју му одаваху сувременици.

Шченкин умре у 74-ој години свога века.
—а.

ФЛУСТИЈА

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

(Ред позоришних представа). У недељу 18. априла по други пут: „Госпођа од Сентропеза“. Драма у 5 чина. — У уторак 20. априла први пут: „Глувар“ Шаљива игра у 1. чину, превео Сава Петровић. — За тим:

„Лек од пунице“. Шаљива игра у 1. чину. — У четвртак 22. априла: „Ловудска сиротица.“ Позоришна игра у 2 раздела, а 4 чина. — У петак 23. априла први пут: „Пр ногорци.“ Драма у 3 чина.

Издaje управа српског народног позоришта.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

15. ПРЕДСТАВА.

У ПРЕТИПЛАТИ 13.

У НОВОМЕ САДУ У НЕДЕЉУ 18. АПРИЛА 1876.

ПО ДРУГИ ПУТ:

ГОСПОЂА ОД СЕН-ТРОПЕЗА.

ДРАМА У 5 ЧИНОВА, ИО ФРАНЦУСКОМ НАПИСАЛО ЛАМВЕРТ, С НЕМАЧКОГ ПРЕВЕО А. М.

ОСОБЕ:

Гроф Доберив	Зорић.
Хортензија, његова кћи	Ј. Сајевићка.
Карло Дарбел	Лукић.
Њорђе Морис, бродар	Сајевић.
Антоан Косад, његов брат од ујака	Марковић.
Шарлота, косадова жена	Ј. Поповићева.
Ланглоа, краљевски бележник	Јуришић.
Павлина, његова жена	Л. Хацићева.
Серван, лечник	Божовић.
Јероним, гостионичар	Добриновић.
Тоанета, његова жена	Љ. Зорићева.
Доминик, слуга ,	Бунић.

У уторак 20. априла први пут: „ГЛУВАК.“ Шаљива игра у 1. чину, првео Сава Петровић.
За тим: „ЛЕК ОД ПУНИЦА.“ Шаљива игра у 1. чину.

Попитовани претплатници умољавају се, да би изволели исплатити први део своје претплате у књижарској трговини браће Поповића.

Улазнице се продају у писарници позоришној (стану матичном) од 9—12 пре подне и од 3—5 сахата после подне, а после на каси.

Поједини бројеви овога листа продају се обдан по 5 д. а. вр. у српској народној задружној штампарији, у позоришној писарници и увече на каси.

ВОЛУЈУ: Д. РУЖИЋ и П. ПОПОВИЋ.

ПОЧЕТАК У 7 И ПО А СВРШЕТАК У 10 САХАТА.